ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 9ης Αυγούστου 1994 *

Στην υπόθεση C-406/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του tribunal du travail de Neufchâteau (Βέλγιο) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

André Reichling

και

Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité (INAMI),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', τελευταία φράση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως έχει κωδικοποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. F. Mancini, πρόεδρο τμήματος, M. Díez de Velasco, K. N. Κακούρη (εισηγητή), F. A. Schockweiler και P. J. G. Kapteyn, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο Reichling, εκπροσωπούμενος από τον J. Olivier, δικηγόρο Neufchâteau,

— ο INAMI, εκπροσωπούμενος από τον Y. Magerotte, δικηγόρο Neufchâteau,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την M. Wolfcarius, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και τον Θ. Μαργέλλο, δικηγόρο Αθηνών,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 9ης Ιουνίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1993, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Σεπτεμβρίου 1993, το tribunal du travail de Neufchâteau υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', τελευταία φράση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως έχει κωδικοποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Reichling και του Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité (εθνικός οργανισμός ασφαλίσεως υγείας-αναπηρίας, στο εξής: INAMI), σχετικά με τον εκ μέρους του οργανισμού αυτού υπολογισμό της συντάξεως αναπηρίας του Reichling.

3 Πριν παρατεθεί το ιστορικό της διαφοράς αυτής, πρέπει να υπομνησθούν οι ασκούσες επιρροή διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

Το νομοθετικό πλαίσιο

4 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, οι σχετικές με παροχές αναπηρίας νομοθεσίες των κρατών μελών είναι δύο τύπων. Σύμφωνα με τις νομοθεσίες του πρώτου τύπου, το ύψος των παροχών αναπηρίας είναι ανεξάρτητο της διαρκείας των περιόδων ασφαλίσεως που έχουν συμπληρωθεί από τον εργαζόμενο (συστήματα γνωστά ως του τύπου Α). Σύμφωνα με τις νομοθεσίες του δευτέρου τύπου, το ύψος των παροχών αυτών αποτελεί συνάρτηση των περιόδων ασφαλίσεως (συστήματα γνωστά ως του τύπου Β).

5 Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που είναι δυνατόν να ανακύψουν όσον αφορά ένα διακινούμενο εργαζόμενο σε περίπτωση μεταφοράς του από μια νομοθεσία τύπου Β σε νομοθεσία τύπου Α, το άρθρο 40, παράγραφος 1, του προπαρατεθέντος κανονισμού 1408/71 προβλέπει ότι στους εργαζομένους που έχουν υποστεί αναπηρία και έχουν διαδοχικώς υπαχθεί σε δύο τύπους νομοθεσιών εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις του τίτλου ΙΙΙ, κεφάλαιο 3, του κανονισμού, σχετικά με συντάξεις γήρατος και θανάτου, δηλαδή τα άρθρα 44 έως 51.

6 Το άρθρο 45 καθιερώνει, όσον αφορά την κτήση, διατήρηση ή ανάκτηση δικαιώματος για παροχές, την αρχή του συνυπολογισμού των περιόδων ασφαλίσεως.

7 Το άρθρο 46 περιλαμβάνει κανόνες σχετικά με την εκκαθάριση των παροχών. Όσον αφορά, ειδικότερα, τον υπολογισμό του θεωρητικού ύψους της παροχής, η παράγραφος 2, στοιχείο α', του άρθρου αυτού ορίζει:

«2. Ο αρμόδιος φορέας καθενός από τα κράτη μέλη, στη νομοθεσία των οποίων έχει υπαχθεί ο μισθωτός ή μη μισθωτός, εφαρμόζει τους ακόλουθους κανόνες, εφόσον οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη γένεση του δικαιώματος επί των παροχών δεν πληρούνται παρά μόνο αν ληφθεί υπόψη το άρθρο 45 και/ή το άρθρο 40, παράγραφος 3:

α) Ο φορέας υπολογίζει το θεωρητικό ποσό της παροχής, την οποία θα ηδύνατο να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος, αν όλες οι περίοδοι ασφαλίσεως και κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν υπό τις νομοθεσίες των κρατών μελών στις οποίες είχε υπαχθεί ο μισθωτός ή μη μισθωτός είχαν πραγματοποιηθεί στο σχετικό κράτος μέλος και υπό τη νομοθεσία που εφαρμόζεται από τον εν λόγω φορέα κατά την ημερομηνία εκκαθαρίσεως της παροχής. Αν, κατά τη νομοθεσία αυτή, το ποσό της παροχής είναι ανεξάρτητο της διάρκειας των περιόδων που πραγματοποιήθηκαν, το ποσό αυτό λαμβάνεται ως το θεωρητικό ποσό που αναφέρεται στην παρούσα περίπτωση.»

Η ερμηνεία ακριβώς της τελευταίας αυτής φράσεως αποτελεί το σημείο διαφωνίας των διαδίκων της κύριας δίκης.

Η διαφορά της κύριας δίκης

8 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, ο Reichling, Βέλγος υπήκοος, κάτοικος Fauvillers (Βέλγιο), εργάστηκε ως μισθωτός, διαδοχικώς, στο Βέλγιο (χώρα με νομοθεσία τύπου Α) για περίοδο ασφαλίσεως 7 569 ημερών και, στη συνέχεια, στο Λουξεμβούργο (χώρα με νομοθεσία τύπου Β) για περίοδο ασφαλίσεως 734 ημερών. Καθώς, μετά τις 11 Νοεμβρίου 1989, δεν μπορούσε πλέον να εργαστεί λόγω ασθενείας, ο Reichling ζήτησε, στις 8 Νοεμβρίου 1990, τη χορήγηση από τον INAMI συντάξεως αναπηρίας.

9 Με απόφασή του της 20ής Αυγούστου 1991, ο INAMI χορήγησε, από τις 11 Νοεμβρίου 1990, ημερήσια αποζημίωση, υπολογισθείσα κατ' αναλογίαν, ύψους 548,35 βελγικών φράγκων (BFR).

10 Για την αναγνώριση σ' αυτόν του ανωτέρω δικαιώματος, ο εν λόγω οργανισμός συνυπολόγισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 45 του κανονισμού 1408/71, τις περιόδους ασφαλίσεως που είχαν συμπληρωθεί στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο.

11 Όσον αφορά τον υπολογισμό του ύψους της παροχής αναπηρίας, ο INAMI στηρίχθηκε στα άρθρα 28, παράγραφος 1, και 27, παράγραφος 2, του βελγικού βασιλικού διατάγματος της 31ης Δεκεμβρίου 1963 σχετικά με τον διακανονισμό των αποζημιώσεων.

12 Σύμφωνα με το βελγικό δίκαιο, το ποσό της παροχής, το οποίο είναι ανεξάρτητο της διαρκείας των περιόδων ασφαλίσεως, υπολογίζεται βάσει της τελευταίας αμοιβής που ελάμβανε ο ενδιαφερόμενος πριν από την πραγματοποίηση του κινδύνου. Δοθέντος ότι, κατά τον χρόνο της επελεύσεως της ανικανότητάς του, ο Reichling εργαζόταν στο Λουξεμβούργο και, επομένως, δεν ελάμβανε αμοιβή στο Βέλγιο, ο INAMI εφάρμοσε, για τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού της συντάξεως, το άρθρο 28, παράγραφος 1, του προπαρατεθέντος βασιλικού διατάγματος το οποίο ορίζει:

«Αν κατά τον χρόνο επελεύσεως της ανικανότητάς του προς εργασία, ο δικαιούχος έχει παύσει να υπόκειται, από δεκατέσσερις και πλέον ημέρες, στο βελγικό υποχρεωτικό σύστημα ασφαλίσεως υγείας-αναπηρίας, η αμοιβή που θα χρησιμοποιηθεί ως βάση για τον υπολογισμό του επιδόματος αναπηρίας το οποίο καταβάλλεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από αυτό το σύστημα βάσει διεθνούς συμβάσεως ή διακανονισμού σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως είναι αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 27, παράγραφος 2.»

13 Το άρθρο 27, παράγραφος 2, του ίδιου διατάγματος προβλέπει:

«Για τον δικαιούχο ο οποίος, κατά τον χρόνο επελεύσεως της ανικανότητάς του προς εργασία, δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις των άρθρων 22 έως 27, παράγραφος 1, η απολεσθείσα αμοιβή είναι ίση προς την κατωτάτη αμοιβή που έχει ορισθεί για την κατηγορία I υπαλλήλων από την Commission paritaire nationale auxiliaire pour employés (επικουρική εθνική επιτροπή ίσης εκπροσωπήσεως για εργαζομένους) με βάση την ηλικία του δικαιούχου και την ημερομηνία κατά την οποία κατέστη αυτός ανίκανος προς εργασία.»

14 Καθώς το ποσό της κατ' αυτόν τον τρόπο υπολογισθείσας παροχής ήταν χαμηλότερο αυτού που ο Reichling θα εδικαιούτο αν ως βάση υπολογισμού του θεωρητικού ποσού είχε ληφθεί η τελευταία του αμοιβή στο Λουξεμβούργο, ο εν λόγω ασφαλισμένος προσέβαλε την απόφαση του INAMI ενώπιον του tribunal du travail de Neufchâteau. Ο Reichling υποστήριξε κυρίως ότι η απόφαση του INAMI ήταν αντίθετη προς το κοινοτικό δίκαιο εφόσον τον αντιμετώπιζε, σχε-

τικά με τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού της συντάξεώς του αναπηρίας, ως εργαζόμενο χωρίς αμοιβή ενώ αυτός, κατά τον χρόνο επελεύσεως της ανικανότητάς του, ελάμβανε αμοιβή στο Βέλγιο.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, το tribunal du travail de Neufchâteau ανέστειλε τη σχετική διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', τελευταία φράση, του κανονισμού 1408/71 της 14ης Ιουνίου 1971, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το ποσό της παροχής είναι κατ' ανάγκη και αποκλειστικώς αυτό το οποίο ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να αξιώσει αν όλες οι περίοδοι ασφαλίσεως είχαν πραγματοποιηθεί στο οικείο κράτος μέλος και υπό την εφαρμοστέα κατά την ημερομηνία εκκαθαρίσεως της παροχής νομοθεσία, πράγμα που σημαίνει ότι ο αρμόδιος φορέας δεν θα μπορούσε να επικαλεσθεί διακοπή της υπαγωγής στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως του οικείου κράτους προκειμένου να καθορίσει το ποσό της παροχής χωρίς να λάβει υπόψη την τελευταία αμοιβή που καταβαλλόταν στον εργαζόμενο, δηλαδή κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν που εφαρμόζεται στους εργαζομένους που έχουν παύσει να εργάζονται, λόγω ασθενείας, εντός του οικείου κράτους;»

16 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της κύριας δίκης ο κανονισμός 1408/71 τροποποιήθηκε όσον αφορά ορισμένα του σημεία με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1248/92 του Συμβουλίου, της 30ής Απριλίου 1992 (ΕΕ L 136, σ. 7). Με τον τελευταίο αυτόν κανονισμό προστέθηκαν ιδίως, με ισχύ από την 1η Ιουνίου 1992, τα σημεία 9 και 10 στο τμήμα του παραρτήματος VI του κανονισμού 1408/71 το οποίο αφορά το Βέλγιο. Όπως προκύπτει από τα σημεία αυτά, σε μια κατάσταση όπως αυτή που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, ο αρμόδιος βελγικός φορέας οφείλει να λαμβάνει ως βάση υπολογισμού του θεωρητικού ποσού την αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος κατά τον χρόνο της πραγματοποιήσεως του κινδύνου σε άλλο εκτός του Βελγίου κράτος μέλος. Κατόπιν της τροποποιήσεως αυτής, ο INAMI έλαβε υπόψη την αμοιβή που ελάμβανε ο Reichling στο Λουξεμβούργο και προέβη σε νέο υπολογισμό της παροχής του ο οποίος ισχύει από την 1η Ιουνίου 1992 (ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του τροποποιητικού κανονισμού). Επομένως, η διαφορά της κύριας δίκης περιορίζεται στην προγε-

νέστερη της ημερομηνίας αυτής περίοδο, δηλαδή την περίοδο που περιλαμβάνεται μεταξύ 11ης Νοεμβρίου 1990 και 31ης Μαΐου 1992.

Όσον αφορά το προδικαστικό ερώτημα

17 Με το υποβληθέν ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να μάθει αν το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', τελευταία φράση, του κανονισμού 1408/71 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν η εφαρμοστέα σε κράτος μέλος νομοθεσία εξαρτά το ποσό της παροχής αναπηρίας από την αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος κατά τον χρόνο επελεύσεως της ανικανότητάς του, ο δε οικείος εργαζόμενος δεν υπαγόταν, κατά το χρονικό εκείνο σημείο, στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως αυτού του κράτους διότι εργαζόταν σε άλλο κράτος μέλος, ο αρμόδιος φορέας οφείλει να υπολογίσει το θεωρητικό ποσό της παροχής με βάση την τελευταία αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος εντός αυτού του άλλου κράτους μέλους.

18 Ο Reichling και η Επιτροπή παρατηρούν ότι με το άρθρο 46 του κανονισμού 1408/71 σκοπείται η εφαρμογή των αρχών που έχουν τεθεί με το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ. Η τελευταία αυτή διάταξη επιβάλλει τον συνυπολογισμό των περιόδων ασφαλίσεως που έχουν πραγματοποιηθεί από τον εργαζόμενο όχι μόνο αναφορικά με τη γένεση και τη διατήρηση του δικαιώματος για παροχές, αλλά και αναφορικά με τον υπολογισμό αυτών.

19 Δοθέντος ότι, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού, το θεωρητικό ποσό είναι η παροχή που ο εργαζόμενος θα ελάμβανε αν είχε συμπληρώσει εντός ενός και μόνον κράτους μέλους όλες τις περιόδους του ασφαλίσεως, το ποσό αυτό πρέπει να υπολογιστεί, σύμφωνα με τον Reichling και την Επιτροπή, δια της πλασματικής μεταφοράς της σχετικής με την ασφάλιση καταστάσεως του διακινουμένου εργαζομένου εντός άλλου κράτους μέλους, έστω και αν η εφαρμοστέα νομοθεσία είναι νομοθεσία τύπου Α, όπως η βελγική νομοθεσία. Αν δεν γίνει κάτι τέτοιο, ο εργαζόμενος, ο οποίος άσκησε

το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας που του παρέχει η Συνθήκη, θα βρεθεί σε μειονεκτική θέση διότι θα λαμβάνει παροχή αναπηρίας κατώτερη αυτής της οποίας θα εδικαιούτο αν υπέκειτο πάντοτε στη βελγική νομοθεσία.

20 Ο INAMI παραδέχεται ότι, δυνάμει του κανονισμού 1408/71, η αρχή του συνυπολογισμού των περιόδων ασφαλίσεως ισχύει, όσον αφορά τη γένεση του δικαιώματος για παροχές (άρθρο 45) καθώς και τον υπολογισμό του πραγματικού ποσού (υπολογιζομένου κατ' αναλογία) της παροχής, εφόσον το δικαίωμα του εργαζομένου γεννάται βάσει συνυπολογισμού. Ωστόσο, η διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως που έχουν πραγματοποιηθεί από τον εργαζόμενο ουδόλως επηρεάζει τον προσδιορισμό του θεωρητικού ποσού που μνημονεύεται στο άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', εφόσον η εφαρμοστέα νομοθεσία εξαρτά το ποσό της παροχής από την τελευταία αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος, όπως ακριβώς συμβαίνει με τη βελγική νομοθεσία. Κατά συνέπεια, αν, κατά τον χρόνο επελεύσεως της αναπηρίας του, ο εργαζόμενος δεν λαμβάνει αμοιβή στο Βέλγιο, το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', δεν επιτρέπει στον αρμόδιο φορέα να υπολογίσει το θεωρητικό ποσό της παροχής με βάση την τελευταία αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος εντός άλλου κράτους μέλους. Στην αντίθετη περίπτωση, η τελευταία φράση του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', θα αποτελούσε γράμμα κενό παντός περιεχομένου.

21 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 46 του κανονισμού 1408/71, όπως άλλωστε και όλες οι διατάξεις του κανονισμού αυτού, πρέπει να ερμηνευθεί υπό το φως του άρθρου 51 της Συνθήκης ΕΚ.

22 Η τελευταία αυτή διάταξη έχει ως σκοπό τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων καθώς διασφαλίζεται σ' αυτούς και στους έλκοντες εξ αυτών δικαίωμα «ο συνυπολογισμός όλων των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη από τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, για την κτήση και τη διατήρηση του δικαιώματος προς λήψη παροχής όπως και για τον υπολογισμό του ύψους αυτής».

23 Ο ίδιος εξάλλου σκοπός επιδιώκεται και με τον κανονισμό 1408/71, όπως προκύπτει από την έκτη αιτιολογική του σκέψη (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73), που είναι διατυπωμένη κατά τρόπο ανάλογο προς αυτόν του άρθρου 51 της Συνθήκης.

24 Ο σκοπός αυτός συνεπάγεται ότι οι διακινούμενοι εργαζόμενοι δεν πρέπει να υφίστανται ούτε απώλεια των δικαιωμάτων τους για παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως ούτε μείωση του ποσού τους λόγω του γεγονότος ότι έχουν ασκήσει το δικαίωμα για ελεύθερη κυκλοφορία που τους παρέχει η Συνθήκη.

25 Μια τέτοια κατάσταση μπορεί να παρουσιαστεί σε μια περίπτωση όπως αυτή που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης. Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι, αν ο Reichling είχε πάντοτε εργαστεί και πραγματοποιήσει όλες τις περιόδους του ασφαλίσεως στο Βέλγιο θα ελάμβανε αμοιβή και, επομένως, δεν θα θεωρούνταν ως εργαζόμενος χωρίς αμοιβή. Κατά συνέπεια, θα εδικαιούτο συντάξεως αναπηρίας υψηλότερης αυτής που του έχει χορηγηθεί.

26 Κατά τον χρόνο επελεύσεως της ανικανότητάς του, ο Reichling ναι μεν δεν ελάμβανε αμοιβή στο Βέλγιο πλην όμως αμειβόταν σε άλλο κράτος μέλος. Η αμοιβή αυτή έπρεπε να έχει ληφθεί υπόψη από τον αρμόδιο βελγικό οργανισμό ως εάν να ήταν αμοιβή λαμβανόμενη στο Βέλγιο, και τούτο κατ' εφαρμογήν του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', ερμηνευομένου υπό το φως του υπομνησθέντος στην ανωτέρω σκέψη 24 σκοπού, εφόσον ο διακινούμενος εργαζόμενος δεν πρέπει να υφίσταται μείωση του ποσού της παροχής που θα ελάμβανε αν δεν ήταν διακινούμενος.

27 Η τελευταία φράση της ανωτέρω διατάξεως επηρεάζει την ερμηνεία αυτή. Πράγματι, το πρόβλημα που αφορά η ερμηνεία αυτή έχει σχέση αποκλειστικά με την επίπτωση της διαρκείας των πραγματοποιηθεισών περιόδων ασφαλίσεως και κατοικίας στο ύψος της παροχής.

28 Εξ αυτού έπεται ότι, σε μια κατάσταση του τύπου αυτής η οποία αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1408/71, ερμηνευόμενο υπό το φως του άρθρου 51 της Συνθήκης ΕΚ και των επιδιωκομένων με τον κανονισμό 1408/71 στόχων, απαιτεί να λαμβάνεται υπόψη, για τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού της παροχής, η αμοιβή που ο εργαζόμενος ελάμβανε κατά τον χρόνο επελεύσεως της ανικανότητάς του εντός κράτους μέλους διαφορετικού από αυτό υπό τη νομοθεσία του οποίου υπολογίζεται το θεωρητικό ποσό.

29 Αυτή η ερμηνεία του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1408/71 ενισχύεται από τη διάταξη που προσετέθη με τον προπαρατεθέντα κανονισμό 1248/92 στο παράρτημα VI του κανονισμού 1408/71, διάταξη η οποία αφορά το Βέλγιο (βλ. την ανωτέρω σκέψη 16). Πράγματι, αντίθετα προς ό, τι διατείνεται ο INAMI, ο οποίος θεωρεί τη διάταξη αυτή ως αλλαγή της υφισταμένης ρυθμίσεως, αντλώντας από το γεγονός αυτό επιχείρημα a contrario, στην πραγματικότητα, με τον κανονισμό 1248/92 απλώς διασαφηνίστηκε η ρύθμιση αυτή, πράγμα που βεβαιώνει και το γεγονός ότι ουδεμία παρέχεται, στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού αυτού, εξήγηση σχετικά με τη νέα διάταξη.

30 Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι, με την απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 1980, 67/79, Fellinger (Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 275) υιοθετήθηκε ανάλογη ερμηνεία όσον αφορά τον υπολογισμό των παροχών ανεργίας που έπρεπε να έχουν χορηγηθεί σε μεθοριακό εργαζόμενο.

31 Συγκεκριμένα, με την απόφασή του εκείνη, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το άρθρο 68, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71, θεωρούμενο υπό το φως του άρθρου 51 της Συνθήκης και των στόχων που επιδιώκει, έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση μεθοριακού εργαζομένου, ο οποίος βρίσκεται σε πλήρη ανεργία, ο αρμόδιος φορέας του κράτους μέλους κατοικίας, του οποίου η εθνική νομοθεσία προβλέπει ότι ο υπολογισμός των παροχών βασίζεται επί του ποσού του προηγουμένου μισθού, πρέπει να υπολογίσει αυτές τις παροχές, λαμβάνοντας υπόψη τον μισθό που εισέπραξε ο εργαζόμενος για την τελευταία απασχόληση που άσκησε στο κράτος μέλος όπου απασχολείτο αμέσως πριν τεθεί σε ανεργία.

32 Ενόψει όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1408/71 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν η εφαρμοστέα σε κράτος μέλος νομοθεσία εξαρτά το ποσό της παροχής αναπηρίας από την αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος κατά τον χρόνο επελεύσεως της αναπηρίας του και ο οικείος εργαζόμενος δεν υπαγόταν, κατά τον χρόνο εκείνο, στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως του κράτους αυτού διότι απασχολείτο σε άλλο κράτος μέλος, ο αρμόδιος φορέας οφείλει να υπολογίσει το θεωρητικό ποσό της παροχής με βάση την τελευταία αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος σ' αυτό το άλλο κράτος μέλος.

Επί των δικαστικών εξόδων

33 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε, με Διάταξη της 13ης Σεπτεμβρίου 1993, το tribunal du travail de Neufchâteau, αποφαίνεται:

Το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνι-

κής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως έχει κωδικοποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν η εφαρμοστέα σε κράτος μέλος νομοθεσία εξαρτά το ποσό της παροχής αναπηρίας από την αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος κατά τον χρόνο επελεύσεως της αναπηρίας του και ο οικείος εργαζόμενος δεν υπαγόταν, κατά τον χρόνο εκείνο, στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως του κράτους αυτού διότι απασχολείτο σε άλλο κράτος μέλος, ο αρμόδιος φορέας οφείλει να υπολογίσει το θεωρητικό ποσό της παροχής με βάση την τελευταία αμοιβή που ελάμβανε ο εργαζόμενος σ' αυτό το άλλο κράτος μέλος.

Mancini Díez de Velasco Κακούρης

Schockweiler Kapteyn

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Αυγούστου 1994.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

G. F. Mancini